

DÖMÖTÖR ÁKOSRA EMLÉKEZVE BUDAPEST, 1938. 12. 21–1999. 04. 08. BUDAPEST

KRÍZA ILDIKÓ

Ismét foglalkozott a mesekutatók tábora. Alig száradt meg a nyomdafesték *Dömötör Ákos* utolsó kötetén, és folyóiratokhoz leadott cikkei még csak ezután jelennek meg, amelyeket ő már nem láthat, mert alig múlt 60 éves, amikor 1999 nyarán örökre eltávozott tőlünk.

Dömötör Ákost elsősorban mesekutatóként ismerjük, pedig tevékenysége igen széles körű volt. Jelentős népművelési, honismereti munka révén az ország legkülönbözőbb területén találkozott vele. Munkásmozgalmi Intézetben töltött éveiben elsősorban a munkásság néprajzi vizsgálata volt a fő feladata. Ehhez kapcsolódott aspiránsi munkája, az Ózd környéki bejáró dolgozók vizsgálata. Művelődéstörténeti írásai, vallástörténeti adatfeltárásai a sokoldalú érdeklődését bizonyítják. Szakmai és szépirodalmi fordításai, idegen nyelvű publikációi révén kapcsolatai távolra vezetnek.

1938-ban született Budapesten. A magyar néprajzot édesapja közelségében ismerte meg, az első írásai egyetemi stúdiumai előtt jelentek meg. 1958–63 között végezte a magyar tanári és ethnographusi szakot. Ez alatt az idő alatt gyűjtötte és rendezte sajtó alá, tette közzé első kötetét, a *Sarkadi népmeséket* (Gyula, 1962.), amelyhez Walter Anderson, akkori idők jeles mesekutatója személyes levélben gratulált. Az egyetemen a mesék mellett figyelme az ukrán hősepika felé fordult, kereste a magyar–ukrán hősábrázolás közös elemeit, és disszertációja is e témából készült a Borsófiú mese elemzésével. Tanulmányait befejezve nem kapott néprajzkutatói állást. Előbb tanár volt, majd a Népművelési Intézetben honismereti előadó lett. 1972-ben védte meg a bölcsészdoktori disszertációját *Affinitásvizsgálatok a Borsófiú-mese ukrán és magyar változataiban* címmel. 1974-től muzeológusként dolgozott a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban. 1986-ban az Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény igazgatója lett, itt dolgozott nyugdíjba vonulásáig. A tudományos témáinak kifejtéséhez szükséges függetlenséget és alkotáásra alkalmas nyugdíjas éveket azonban nem élvezhette.

Közel háromszáz tudományos és népszerűsítő cikket írt, hét önálló könyvet, köztük van két katalógus, három mesekiadvány, két fordításgyűjtemény, miközben reggeltől estig becsülettel ellátta hivatali feladatát. A tudományos meseközlések nélkülözhetetlen kellékét, a típusmutatókat, a típusok összekapcsolódásának rendjét szívesen állította össze, és a folklórmotívumok kuszaságában való tájékozódást nagy gyakorlattal, jó érzékel végezte. Az utóbbi évtizedekben az *Új Magyar Népköltési Gyűjtemény* kötetait ő látta el típusmutatóval, hasonlóképpen végezte ezt a cseppet sem könnyű munkát más forráskiadványoknál is. Így például a *Ciganisztikai tanulmányok* sorozatban megjelent mesekiadványokhoz ő fűzött tudományos megjegyzéseket, jegyzeteket. Magyarországon Kovács Ágnes halála után szinte ő volt az egyetlen, aki a különböző mesekatalógusok számai között biztosan, gyorsan eligazodott, tudta, mikor kell az egész mesetípusra, mikor egyes motívumra, exemplumra, legendára, közmondás-értelmezésre hivatkozni. Az

emlékezőkészsége páratlan volt. Mesekutatásban szívesen vallotta magát Kurt Ranke tanítványának, annak ellenére, hogy az 1964-ben elnyert, Göttingenbe szóló DAAD ösztöndíjat politikai okok miatt nem kaphatta meg. Boldog volt, amikor élete jelentős művének tartott tündérmese-katalógust Ranke emlékének ajánlhatta. Folklorista munkásságának legnagyobb elismeréseként tartotta számon, amikor 1993-ban a Finn Tudományos Akadémia meghívta őt a Folklore Fellow tagjai közé.

A mesekutatás német nyelvű nemzetközi szakfolyóiratának, a *Fabulának* 1962-től kezdve munkatársa volt. Több írása jelent meg ott, mint az *Ethnographiában*. A könyvismertetései mindig valami újat, kevesek által ismert anyagot mutattak be. Széles érdeklődése, nyelvtudása tette lehetővé, hogy orosz, ukrán, örmény mesekiadványokról, tanulmánykötetektől, szakirodalomról hírt adjon a 60-as, 70-es években, amikor a vasfüggöny mindkét irányban elszigetelést jelentett. Az orosz akkor fontos közvetítő nyelv volt a kelet-európai és ázsiai népköltészetet illetően, mert a neves szovjet kollegák alig publikálhattak külföldön, Dömötör Ákos könyvismertetései adtak hírt a kelet-európai folklorisztika eredményeiről a *Fabulában*. Emellett szívesen vállalkozott a magyar mesék és rájuk vonatkozó szakirodalom méltatására. Írásaiban általában arra törekedett, hogy a kötetekből hiányzó, de a mesekutatóknak nélkülözhetetlen adatokat (típusszám, motívumjelzet) közölje. Ebből következően Dömötör Ákos minden publikációja jelentős a benne rejlő információk miatt. Kurt Ranke javaslatára alapító szerzőtárs az *Enzyklopädie des Märchens* kézikönyvnél, a magyar vonatkozású szócikkeknél az ő neve szerepel leggyakrabban.

A Népművelési Intézetben honismereti feladatot kapott, tudománypépszerűsítő, szervezőmunkát végzett, és számos írását közölte a *Honismeret* című folyóirat, a *Népművelési Tájékoztató* és más helytörténeti periodika.

A Magyar Munkásmozgalmi Múzeumba kerülve hivatali feladata lett a munkásság életmódját kutatni néprajzi szempontból. Érdeklődése az Ózdi Kohászati Művek felé fordult, amely akkor, a 70-es években ellentmondásos helyzetben volt a feszített iparosítás és az elmaradott technológia, fejletlen infrastruktúra miatt. Megfigyeléseit, tapasztalatait közzétette a Berend T. Iván szerkesztette *Ózdi Kohászati Üzemek története* című tanulmánykötetben. A legjelentősebb gyűjtőmunkáját is ezen a vidéken Észak-Magyarországon, a Hangony völgyében végezte és a tanulságokat a *Bejáró munkások. A kohászati dolgozók életmódja és kultúrája a Hangony völgyében* című kandidátusi disszertációjában összegezte 1979-ben. E munka csak a rendszerváltozás után jelent meg Viga Gyula odafigyelésének köszönhetően a miskolci *Herman Ottó Múzeum Évkönyvében* folytatásokban.

Az Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény igazgatójaként sokat foglalkozott városnéprajzi kérdésekkel. Évenkénti változatos kiállítások megtervezése, szervezése mellett sok tanulmányt írt ebben a témakörben. Cikkei művelődéstörténeti értékük miatt figyelemre méltóak, akár az utcanevokről, ünneplési szokásokról, híres emberek tiszteletéről, a névhasználati divatokról szolt, mert azokat mindig kortörténeti összefüggésbe ágyazta. Nyelvészeti, onomasztikai tanulmányai főleg a *Nyelvőrben* és a *Magyar Nyelv* hasábjain jelentek meg, bizonyítva, hogy adatfeltárással gazdagította a szótörténeti, szólástörténeti kutatásokat.

A magyar és nemzetközi folklorisztika szempontjából nézve új és nélkülözhetetlen kiadványokkal gazdagította a tudományt. Ezek közül kettőt emelek ki. Az egyik a *Magyar népmesekatalógus 2. A magyar tündérmesék típusai (AaTh 300–749), (Összeállította és a bevezetőt írta - -, Bp. 1988.)*. A klasszikus népmesekincs legművészebb, legösszetettebb 450 típusát ő szedte rendbe a Kovács Ágnes szerkesztette katalógusban.

Minden egyes típushoz rövid típusleírást készített, külön figyelve a típuskombinációkra, hogy a magyar és a nemzetközi összehasonlító mesekutatókkal összhangba hozza. Az adott mesék kapcsán mindig tényszerű megállapításokat tett. Összefoglalásában képet adott a magyar népmese előzményeiről, irodalmi párhuzamairól, egyes szövegrészek görög mítoszokkal, középkori írásos előzményekkel kimutatható rokonságáról vagy akár exemplumként megjelenő prédikációs irodalomban betöltött szerepéről. Így ezt a katalógust nem csak a mesekutatók forgatják haszonnal, hanem az irodalmárok is.

A másik alapvető, kézikönyv értékű munkája *A protestáns exemplumok katalógusa* címmel jelent meg (Bp. NKI. 1993) Az exemplumkutatás Magyarországon az irodalom és folklorisztika közös mezsgyéjén gazdátlanul maradt, csak egy-egy konkrét szöveg, motívum elemzésére került sor. Az összesítő áttekintést először Dömötör Ákos végezte el és ő készítette el az első katalógust. Ebben a munkájában jelentős segítséget kapott Göttingenből Hans-Jürg Uthertől. A hatalmas magyar nyelvű kéziratos és nyomtatott anyagból elsősorban a protestáns forrásokat vette be a katalógusba. A katalóguson túl egy kötetre való magyar és német nyelvű tanulmánya tájékoztat a műfaj elvi problémáiról, a magyar művelődés nemzetközi összefüggéseiről, a Luther-folklór elterjedéséről, Comenius oktatásban betöltött szerepéről. Éveken át gyűjtötte a régi, protestáns prédikációkban megbújó folklór adatokat, és ezenközben számos nyelvi sajátosság történeti hátterét is megtalálta, amelyekkel a nyelvészeti kutatást gazdagította. Exemplumkutatása irodalomtörténeti, művelődéstörténeti, vallástörténeti téren egyaránt újat hozott.

A szövegkiadványaiban, önálló gyűjtések közléseivel törekedett a magyar folklorisztika továbbfejlesztésére. Olyan szempontokkal gazdagította a kutatást, amelyeket korábban mellőztek. Hiteles közlésekhez ragaszkodott még a gyerekeknek készített mesekötetekenél is. A történeti folklór terén az 1848-as szabadságharc emlékeit gyűjtötte egybe a *Hősök és vértanúk. Mondák és visszaemlékezések a szabadságharcról* (Bp. MNT 1998.) című kötetben, ahol a bevezető tanulmányában a közelmúlt élő szájhagyományának törvényszerűségeiről, mítoszteremtő képességéről vall. Ezt megelőzően feltárta Petőfi Sándor mesei ihletésű elbeszélő költeményének, a *János vitéz* egyes elemeinek a magyar és egyetemes folklórban kimutatható párhuzamait, jelentős adatokat kínálva a Petőfi-kutatáshoz.

Dömötör Ákos sokszínű életműve lezárult. Hiába várjuk az ígért vicckatalógust és a városi folklórt tartalmazó szöveggyűjtemény folytatását, vagy a kalendáriumok, aprónyomtatványok rejtette népköltészet bemutatását. Hatalmas cédulagyűjteményében az iskolai tankönyvek néprajzi vonatkozásai szintén örökké némák maradnak. Csak akik közelről ismerték őt, tudják, hogy mennyi terve volt még. Ezek kidolgozására nem kerül sor, hiszen neki nem adatott meg, hogy tanítványok segítségével tovább gyarapodhasson szellemi öröksége.

VÁLOGATOTT BIBLIOGRÁFIA

- 1962
Sarkadi népmesék. Gyula
- 1963
Die ukrainischen Varianten des Märchens vom Baum der bis zum Himmel reicht.
In: *Studia Slavica* X. 1964. 181–187.
- 1967
Alsósági népmondák. In: *Vasi Szemle* XXI. 291–294.
Egy nyirturai mesemondó és egy meséje. In: *Szabolcs-Szatmári Szemle* II. 91–100.
Briefe von Lubor Niederle an Antal Herrmann. In: *Studia Slavica* XIII. 323–328.
- 1968
New Delhi-i, new delhi vagy New Delhi? In: *Magyar Nyelvőr* 92. 241–242.
- 1969
Világnézeti nevelés és irodalomoktatás. In: *Magyartanítás* XII. 1–4.
Csávolyi néphagyományok. In: Mándics Mihály (szerk.): *Fejezetek Csávoly község krónikájából* Csávoly, 161–184.
Beszélhetünk-e „ateista kereszténység”-ről? In: *Világosság* X. 1969. 482–483.
A hongkongi szó helyesírásáról. In: *Magyar Nyelvőr* 93. 1969. 405.
Cigány családi eredetmonda a Kódó partjáról. In: *Vasi Szemle* XXII. 1969. 623–627.
- 1970
Alsósági igaz történetek. In: *Vasi Szemle* XXIV. 1970. 136–137.
Az úrhajók elnevezése I. *Magyar Nyelvőr* 94. 1970. 499–500.
- 1971
Krónikairás a Német Demokratikus Köztársaságban. In: *Nógrádi Honismeret* 1971. 27–30.
Egy Kosztolányi-levél. In: *Irodalomtörténeti Közlemények* LXXV. 1971. 357.
Kötegyáni hiedelemmondák. In: *Múzeumi Kurir* 1971. 41–44.
Ungvári Lajos meséi. In: *Múzeumi Kurir* 1971. 67–69.
Penavin Olga: Jugoszláviai magyar népmesék UMGY XVI. A mesék tipológiai meghatározását végezte. Bp. 1971. 601–607.
Beszámoló az NDK-beli tanulmányútról. In: *Népművelési Értesítő* XII. 1971. 353–357.
A ló tréfás életrajza. In: *Savaria* 1971. 325–330.
- 1972
A tizenéves szóról. In: *Magyar Nyelvőr* 96. 1972. 123.
A mese műfaji kérdései. In: Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Népművelési Tájékoztató 1972. 16–24.
A történeti néphagyomány regionális feltárásáról. In: *Népművelési Értesítő* XIII. 1972. 417–420.
- 1973
Csúfolódó vers Kálmány Lajos gyűjtéséből. In: Móra Ferenc Múzeum Évkönyve Szeged, 1972–73. 185–192.
Ki az abszolút fafejű? Néprajzkutatók a nagyvárosi viccekről. In: *Szabad Föld* XXIX 1973. febr. 11. 13.

- A krónikairás hazai eredményei és távlatai a közművelődésben. In: *Népművelési Értesítő* XIV. 1973. 377–391.
- Kemenesaljai falucsúfolók. In: *Vasi Szemle* XXVII. 1973. 287–292.
- 1975
- Bálint Sándor: Tombác János meséi. Jegyzetekkel ellátta - - Bp. 1975. 679–707.
- 1976
- Szergej Artyusenko: Hétpróbas kigyóvadászok. Elbeszélések. Fordította - - Bp. 1975. 120 pp
- Arany, László. In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 1. Berlin–New York, 1976. 722–723.
- Zur Frage der Lebensweise der Arbeiter im Zeitalter des Dualismus in Ungarn. In: *Internationales Kulturhistorisches Symposium Mogersdorf* Bd. 6. Die Arbeiterbewegungen von den Anfängen bis zum Ende des ersten Weltkriegs. Zagreb, 1976. 79–92.
- Moldova György folklorizmusa. In: *MIOK Évkönyv* Budapest, 1976. 67–77.
- Augen der Blinden zurückgebracht. In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 1. Berlin–New-York, 1976. 998–1002.
- Russische Redaktionen des Märchens vom Erbsensohn. In: *Studia Slavica* XXII. 1976. 387–399.
- 1977
- Bauerntochter (Die kluge B. AaTh 875). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 1. Berlin–New York, 1977. 1353–1365.
- Berze Nagy, János. In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 2. Berlin–New York, 1977. 188–189.
- 1978
- A hetvenéves Korompay Bertalan. In: *Néprajzi Hírek* VII. 1978. 126–128.
- Szovjet tanulmányok a munkáséletmód néprajzi kutatásáról. (Fordította - -) Bp. NKI. 1979. 120. Documentatio Ethnographica 6.
- 1979
- Üzemtörténet és munkáséletmód-kutatás. In: Incze Miklós (szerk.): *Az üzemtörténetírás kérdései. Elméleti és módszertani tanulmányok* Bp. 1979. 209–223.
- Bejáró munkások. A kohászati dolgozók életmódja és kultúrája a Hangony völgyében. Kandidátusi értekezés tézisei. Bp. 1979. 27.
- 1980
- Az újjáépítés szolgálatában 1945–1948 között. In: Berend T. Iván (szerk.): *Az Ózdi Kohászati Üzemek története.* Ózd–Bp. 1980. 297–324.
- A feszített iparosítás hatása 1949–1956. In: Berend T. Iván (szerk.): *Az Ózdi Kohászati Üzemek története.* Ózd–Bp. 1980. 325–344.
- Máté Ferenc mondakincséből. In: *Savaria* 9–10. 1975–1976. 231–236.
- Doktor Allwiesend (AaTh 1641). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 3. Berlin–New York, 1980. 734–742.
- 1981
- Eingeweide. Die eigenen E. fressen (AaTh 21) *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 3. Berlin–New York, 1981. 1243–1244.

- 1982
Erbsensohn (AaTh 312D). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd.4. Berlin–New York, 1982. 127–130.
- 1983
Nagy István meséi. In: *Savaria* 11–12. évf. 1983. 305–325.
- 1984
XIX. század eleji ponyvairat Vas megyéből. In: *Savaria* 17–18. évf. 1983–84. 157–165.
Hazai Luther-mondák. In: Fabinyi Tibor (szerk.): *Tanulmányok a lutheri reformáció történetéből*. Bp. 1984. 324–340.
- 1985
A példázatok természetrajza a protestáns szentbeszédekben. In: *Theológiai Szemle* XXVIII. 1985. 15–21.
Focus. Teilung des Brotes oder Geldes (AaTh 921A). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 4. Berlin–New York, 1984. 1394–1397.
A példázatok fejlődéstendenciái a protestáns igehirdetésben. In: *Theológiai Szemle* XXVIII. 1985. 326–334.
Fótonfót király. Válogatta - - Bp. 1985. 150. (Mesék)
- 1986
Csodajelek a 16–17. századi evangélikus prédikációkban. In: *Diakónia. Evangélikus Szemle* VIII. 1986. 80–84.
Zur Herkunftsfrage des ukrainischen Dumahelden Fesko Handža Andyber. In: *Studia Slavica* 1986. 291–306.
A szöveggyűlés napjainkban. In: *Magyar Nyelvőr* 110 évf. 1986. 256.
- 1987
Geschenke der Zwerge (AaTh 611). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 5. Berlin–New York, 1987. 1125–1128.
Példázatok a 18–19. századi protestáns prédikációkban. In: Dankó Imre–Küllös Imola (szerk.): *Vallási Néprajz* III. Bp. 1987. 234–243.
- 1988
Magyar Népmesekatalógus 2. A magyar tündérmesék típusai (AaTh 300–749) Bp. 1988. 465. pp.
Az ólomerdő. Népmesék Vas, Veszprém, Komárom, Fejér megyékből. Válogatta - - Bp. 1988. 168.
Hondorff-hatások Keresszegi Herman István exemplumaiban. In: *Acta Historiae Litterarum* XXV. 1988. 15–30.
- 1989
Magyar protestáns ördögbeszélések. In: *A Nyíregyházi Jósza András Múzeum Évkönyve* XXIV–XXVI. Nyíregyháza, 1989. 59–85.
Das ungarische Predigtexempel im 18. und 19. Jahrhundert. In: Csáky Moritz (szerk.) *A magyar nyelv és kultúra a Duna völgyében I.* Bp.–Wien, 1989. 64–68.
Közmondás-paródiák. In: *Magyar Nyelvőr* 113. évf. 1989. 128.
A fehér holló. In: *Magyar Nyelvőr* 113. évf. 1989. 352.
Tudja, hol szorít a cipő. In: *Magyar Nyelv* XXXV 1989. 345.
Géczi Lajos: Ungi népmesék és mondák (Jegyzeteket írta - -) UMGY. XXIII. Bp. 1989. 547–608.

- 1990
 Holzkauf (AaTh 1048). In: *Enzklopädie des Märchens* Bd. 6. Berlin–New York, 1990. 1202.
 Holzladung (AaTh 1242). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 6. Berlin–New York, 1990. 1205.
 Sinkó Rozália: Loló. Cigány mesék és mondák Békés megyéből. (Az előszót és jegyzeteket írta - -) Bp. 1990. 199–250.
- 1991
 Margitai Láni Péter példázatainak eredete. In: *A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Közleményei* 156. sz. Debrecen, 1991. 9–18.
 Szerecsenmosdatás. In: *Magyar Nyelv* LXXXVII 1991. 348.
 Eperjessy Ernő: A három sorsmadár. Órtilosi beás cigány népmesék. (A mesetípusokat meghatározta - -) Bp. 1991. 125–128.
 Petánovics Katalin: Az elfeledett örökség. Vállus summásfalú népköltészete. (Mesék, mondák tipológiai mutatóját összeállította - -) Bp. 1991. 219–225.
- 1992
 A magyar protestáns exemplumok katalógusa Bp. 1992. 328.
 Ne hallj, ne szólj, ne láss! In: *Magyar Nyelvőr* 116. évf. 1992. 98.
 Törököt fog. In: *Magyar Nyelvőr* 116 évf. 1992. 99.
 Luther-leves. In: *Magyar Nyelv* LXXXVIII. 1992. 92.
- 1993
 Kakastej. In: *Magyar Nyelv* LXXIX 1993. 86.
 Affinitätsuntersuchungen zu den ukrainischen und ungarischen Varianten. Varianten der Märchens vom Erbsensohn. In: *Zeitschrift für Balkanologie* 29. 1993. 68–84.
 Junge mit vielen Namen (AaTh 1545). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 7. Berlin–New York, 1993. 773–777.
- 1994
 König auf der Münze (AaTh 922B). In: *Enzyklopädie des Märchens* Bd. 8. Berlin–New York, 1994. 165–167.
 A Hangony-völgyi bejáró munkások a hetvenes években. *Herman Ottó Múzeum Évkönyve* XXXII. Miskolc, 1994. 373–392.
 Vízafogótól Tripoliszig. A főváros XIII. kerületének helytörténeti olvasókönyve. Bp. 1994. 80.
 Comenius erkölcsi szabályai és továbbélésük. In: *Bibliotheca Comeniana V. Comenius és a magyar művelődés. Sárospatak*, 1994. 89–92.
 A Gesta Romanorum történetei mint exemplumok. In: *Studia Litteraria* XXII. 1994. 117–125.
 A „János vitéz” pest-budai motívumai. In: Ratzky Rita (szerk.): *Petőfi és más pest-budai polgárok* Bp. 1994. 36–43.
 A János vitéz egyetemes mesemotívumairól. In: *Irodalomtörténeti Közlemények* XCVIII. 1994. 375–379.
- 1995
 Luther-ábrázolások német szükségpénzeken. In: *Lelkipásztor* 1995. 358–360.
 Comenius két példája a farkasgyermekről. In: *Új Pedagógiai Szemle* XLV. 1995. 59–64.
 Hófehérke-mese a képeslapokon. In: *Képeslap* 1995. 1–10.

- Sagenstoffe in der Märchenüberlieferung. In: *Folk Narrative and Cultural Identity* 1. Bp. 1995. 263–270.
1996
- Az Orbis pictus keletkezése. In: *Magyar Pedagógia* 96. évf. 1996. 169–184.
- Változásvizsgálatok a Hangony-völgyi bejárók anyagi kultúrájában. In: *Herman Ottó Múzeum Évkönyve* 1996. 495–521.
1997
- Az ipari termelés hatása a Hangony-völgyi emberre. *Herman Ottó Múzeum Évkönyve* 1997. 615–632.
- Jelképrendszer Comenius Labirintus könyvében. In: *Lelkipásztor* 1997. 246
1998
- Hősök és vértanúk. Mondák és visszaemlékezések a szabadságharcról Bp. MNT 1998. 150 p.
- Das Märchen von den Obstmädchen bei den Kroaten und seine Motivzusammenhänge. In: *Zeitschrift für Balkanologie* 1998. 156–162.
- A budapesti szlovákok népi kultúrája a fővárosban. In: Hrivnák Mihály (szerk.) *A budapesti szlovákok kulturális öröksége*. Bp. 1998. 168–172.
- Comenius szellemi környezete. A realista pedagógia csirái és összefüggései. In: *Új Holnap* 1998. 109–124.
1999
- A népi elbeszéléskultúra változásai a Hangony völgyében. In: *Herman Ottó Múzeum Évkönyve* 1999. 1199–1228.